

Интегриране
на човешките фактори
в европейските
железници

**Системи за
управление на
безопасността**

Интегриране на човешките фактори в европейските железници

Какво представлява основният на човешките фактори подход?

Основният на човешките фактори подход засяга оптимизирането на изпълнението от страна на работниците и служителите на работното място за целите на безопасността, благосъстоянието и ефективността.

Той разглежда работната среда от гледна точка на централното място на човека, като обхваща цялата система и нейното влияние върху начина, по който хората се държат и взаимодействат с железниците.

Основният на човешките фактори подход се съсредоточава върху съответствието между потребителя, оборудването и техните среди.

Човекът е в центъра на социално-техническата система.
(С любезното съдействие на RSSB)

Защо са важни човешките фактори?

Човешките фактори играят все по-важна роля в съвременните сложни, критични за безопасността системи.

Дори когато някои процеси са автоматизирани, често като мярка за намаляване на човешката грешка, хората остават основна част от европейските железници.

Хората са в центъра на тази технологична, социална и организационна система и са ключът към успеха или причина за провала.

Системи за управление на безопасността (СУБ)

Внедряването на европейската система за управление на железопътното движение (ERTMS) ще доведе до значителни промени в работата на машинистите и стрелочниците; автоматизирането на железопътните задачи набира скорост и води със себе си необходимостта от обучение в нови умения; възрастните работници и служители се пенсионираат и възниква необходимостта от

поддържане на компетентността и обучаване на ново поколение персонал, което ще взаимодейства с новите технологии.

Безопасната и ефективна експлоатация на европейските железници зависи от хората, работещи на всички равнища в системата. Повечето процеси в СУБ оказват влияние върху работните условия и среда на железопътните работници, поради което е от съществено значение познанията и методите, свързани с човешките фактори, да бъдат интегрирани в СУБ. Основополагащият принцип на проектиране, в чийто център е човекът, с участието на работниците и служителите трябва да залегне в процесите на СУБ в железопътния сектор през целия жизнен цикъл на системата.

Предимствата на интегрирането на човешките фактори в СУБ са:

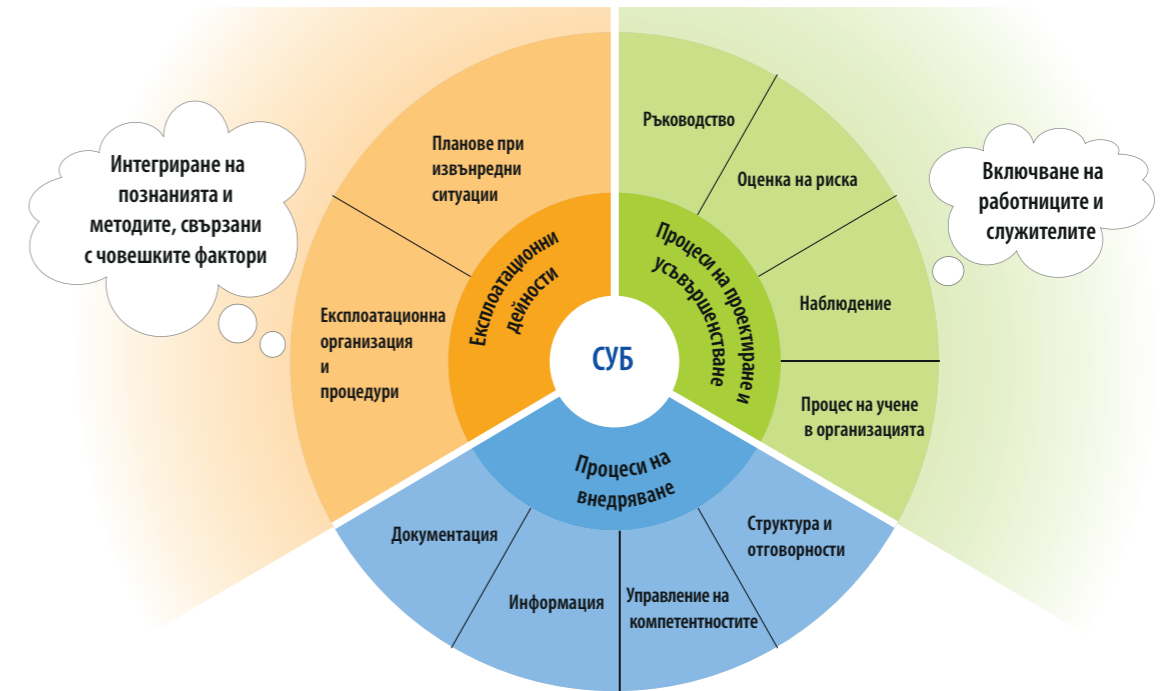
- По-добра безопасност, благосъстояние и удовлетвореност;
- ефективност и ефикасност.

© European Union Agency for Railways

Системи за управление на безопасността (СУБ):

Управление на промените... Оценка на риска... Управление на компетентностите...

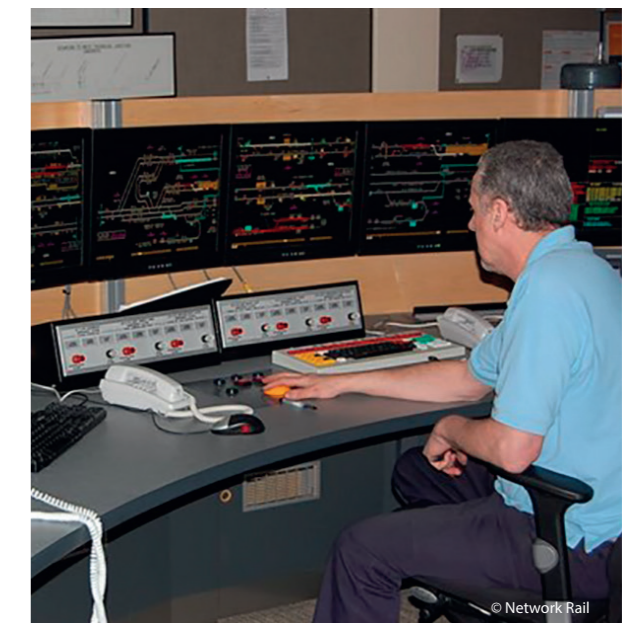
Националният орган по безопасност (НОБ) във всяка държава членка отговаря за оценката на СУБ на железопътните предприятия и управителите на инфраструктура преди издаването на сертификат или разрешително за безопасност.

Културата на безопасност намира добра почва и се развива там, където има силно ръководство, активно участие на работниците и служителите, доверие и сътрудничество на всяко равнище в организацията.

В стратегията за надзор на НОБ се определят основните оперативни рискове и се обръща особено внимание на начина, по който железопътните предприятия и управителите на инфраструктура ги управляват. Някои примери са обучението на машинистите, чрез което те да поддържат способностите си за предотвратяване на преминавания на затворен семафор, процедури за предотвратяване на случаи, в които машинистите управляват под влияние на алкохол или наркотици, и подходящите режими за работа на смени с цел намаляване на умората.

Всъщност СУБ е само инструмент; цялата организация трябва да споделя разбиранията, ценностите и поведението за безопасен труд в железниците, т.нар. култура на безопасност.

„Силната култура на безопасност като цяло се счита за жизненоважно условие за доброто функциониране на СУБ. Твърди се, че е напълно възможно да присъства добра култура на безопасност без официална СУБ, но е невъзможно СУБ да функционира ефективно без добра култура на безопасност.“⁽¹⁾

© Network Rail

⁽¹⁾ РАМКА ЗА КУЛТУРА НА БЕЗОПАСНОСТ, РАЗРАБОТЕНА ОТ ЕВРОПЕЙСКАТА АГЕНЦИЯ ЗА АВИАЦИОННА БЕЗОПАСНОСТ ЗА РАБОТНАТА ГРУПА ПО СУБ КЪМ ЕКИПА ЗА БЕЗОПАСНОСТ НА ТЪРГОВСКОТО ВЪЗДУХОПЛАВАНЕ В ЕВРОПА (ECAST)

European Union Agency for Railways

120 rue Marc Lefrancq
BP 20392
FR-59307 Valenciennes Cedex
Tel. +33 (0)327 09 65 00

era.europa.eu
Twitter @ERA_railways

За повече информация, посетете:

- <http://www.era.europa.eu/tools/sms/>
- <http://www.hse.gov.uk/humanfactors/>
- <http://www.sparkrail.org/Pages/HumanFactors.aspx>
- <http://www.vbg.de/>

Вижте също листовките за интегриране на човешките фактори в европейските железници:

- Разследване на произшествия и злополуки
  - Информация за работниците и служителите.
- Търсене на „Human Factors“ на www.era.europa.eu

След влизането в сила на техническото направление на четвъртия законодателен пакет на ЕС в областта на железопътния транспорт (Регламент (ЕС) 2016/796) Агенцията за железопътен транспорт на Европейския съюз заменя и е приемник на Европейската железопътна агенция. Промяната на името налага необходимостта от нов дизайн на агенцията. Отсега нататък „Агенцията“ се отнася за Агенцията за железопътен транспорт на Европейския съюз. Все пак в зависимост от контекста някои части от настоящата брошура все още се отнасят за Европейската железопътна агенция.

Making the railway system work better for society.
era.europa.eu

Publications Office

Нито Агенцията, нито лицата, действащи от нейно име, носят отговорност за начините, по които може да бъде използвана настоящата информация.

Luxembourg: Publications Office of the European Union, 2016

© European Union Agency for Railways, 2016

Възпроизвеждането е разрешено, при условие че се посочва източникът. За всяка употреба или възпроизвеждане на отделни снимки трябва да се поиска разрешение директно от носителите на авторските права.

TR-01-16-692-EN-D • ISBN 978-92-9205-099-3 • doi:10.2821/078705

Printed in Luxembourg on recycled paper